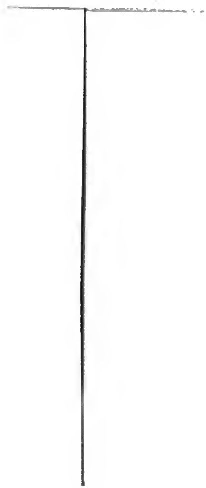

DE VSU ARTIS ANATOMICAE

ORATIO

A. COCCHII MVGELLANI

COLL. MEDIC. FLORENTINI ET PVBL. PHIL. NAT. ET ANATOMES PROF.

HABITA

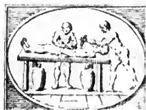
IN BIBLIOTHECA INSIG. NOSOCOMII S. MARIAE NOVAE III. ID. MART. MDCCXXXVI

AVCTORITATE

ILLVSTRISS. ET REVERENDISS. PRAESVLIS

IOANNIS ANDREAE PINII

CVRATORIS AMPLISSIMI

FLORENTIAE. MDCCXXXVI.

TYPIS ANTONII MARIAE ALBIZZINII

Cum approbatione.

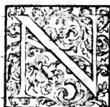

לבי שמח מכל עמלי
ו זה היה חלקי
קהלת

A. COCCHII MVGELLANI

ORATIO DE VSV ARTIS ANATOMICAE

ATVRALIS philoſophiae partem, quae corporis humani viventis organa inſitamque ea movendi facultatem contemplatur, & Graeco receptoque vocabulo dicitur anthropologia, ad intelligendos praecipue morbos, qui manu curantur, in hoc celebri gymnaſio tractaturus ILLVSTRISSIME ET REVERENDISSIME PRAESVL operae pretium duxi, nonnulla more maiorum de huius

 ſcien-

ſcientiae progreſſu , exiſtimatione apud cultas quaſque gentes , ac varia utilitate praefari , tum ut adoleſcentes animum ad hoc ſtudium libentius adiungant , cuius videant laudes in hoc clariſſimorum hominum conſeſſu celebrari , tum vero ut conſilii tui ratio in promovendis medicina & chirurgia praeſtantiſſimis artibus apertius cognoſcatur. Quae dum praeſtare conabor ne expectetis doctiſſimi auditores ornatam orationem , quam neque res poſtulat neque facere ego valeo , qui iamdudum maluerim uſum medendi & mutas artes inglorius agitare , ſed diſceptationem potius , neque ſermonibus , quos deinceps habiturus ſum inopportunam , & vobis qui eruditione & iudicio polletis , ac de cuiuſque diſciplinae origine incremento conditione cognoſcendis ſolliciti eſtis , ſi fas eſt mihi tam proſpera augurari , fortaſſe non iniucundam.

Nul-

Nullius ſiquidem doctrinae tam illuſtria principia apud antiquas gentes humanitatis fama praeſtantes, quam huiuſce quae vitae animaeque vim in corporibus explicare conatur, invenire eſt in vetuſtiſſimis quae ſuperſunt rerum humanarum monumentis. Clara enim de interiori hominis fabrica indicia leguntur in libris Moſis & Salomonis, quibus evincitur Iudaeorum antiquiſſimam gentem, ut univerſam medicinam plurimi faciebat, ita & cognoſcendis morborum intimis ſedibus non minimam curam adhibuiſſe, quod & facile iis admodum fuiſſe credibile eſt vel aliud agentibus, ob frequentiſſimas ſcilicet cruentas oblationes, quarum pleraſque facere ſine accurato membrorum viſcerumque victimae delectu nefas habebant, ut ſacri etiamnunc libri teſtantur. Eademque ratione non omnino rudes Anthropo-

logiae fuiſſe exiſtimandi ſunt quicunque eodem ritu utebantur hoſtias certo quodam modo exenterandi, vel haruſpicinae faciendae, vel ſacrarum epularum cauſſa, ſeu Chaldaei, ſeu Perſae, ſeu qui manus ſcelerare non metuebant Poeni, ſoliti ut Ennius ait ſuos ſacrificare puellos, eiuſdemque originis & impiae religionis, vel incolae noſtri vel maiores Etruſci, & quicunque barbaricae ſapientiae laude celebrantur, quorum ſcripta vetuſtas abolevit.

De Aegyptiis res paulo certior eſſe videtur, non mediocrem ſcilicet corporis humani notitiam eſſe aſſecutos, cum & conſcripti libri anatomici, & mortuorum corpora ad ſcrutandos morbos ab ipſiſmet regibus diſſecta memorentur, & cum aperiendi, condiendique cadavera conſuetudo illius gentis, omnium ore iam ſit ubique pervulgata. Cuius quidem

rei

rei & argumento esse possunt quae ab Homero & Herodoto luculentissimis testibus de Aegyptiorum medicina tam praeclara narrantur, & quod apud illos quorumdam morborum singulares medici fuerint, & praesertim oculorum, quod sine exquisita illius organi cognitione fieri non potuisse nemo est qui non videat. Quibus & illa non levis accedit coniectura, nonnulla scilicet egregia penitioris medicinae dogmata ab Aegyptiis habuisse, qui primi Graecorum sapientes hanc artem coluere, quae cum ceteris eorum placitis non bene respondeant, aliunde profecta esse oportet, ab ea nempe gente cui intima corporis humani non erant abscondita, quamque vicini omnes scientiae adipiscendae caussa saepissime adibant.

Verum obscura haec sunt & incerta, remotissimae antiquitatis caligi-

ne obvoluta, de ſtudio barbarorum ſapientum in anthropologiam, quam novimus non ſecus ac ceteras diſciplinas, & diligentius multo excultam, & enucleatius explicatam deinceps fuiſſe a Graecis, qui & eloquentiae & ingenii laudem omnium terrarum hominibus praeripuere. Graecorum vero ut omnium longe optima ita & antiquiſſima ſunt Homeri poemata, in quibus praeter egregiam fabulae inventionem, morumque aptiſſimam varietatem, ſententiarum pondus, ac ſingularem carminis elegantiam, nemo eſt qui non animadvertat diſciplinarum omnium quaſi ſemina & de hominis praeſertim interiori ſtructura non illum miretur tam appoſite multis in locis locutum fuiſſe. Vulnera enim lethalia graphice deſcribit, tendinumque inſertiones indicat, immo & ligamentum vidiſſe crediderim quo hepar

par ſepto nectitur, & reconditos iſchiorum ſinus rotundos, quibus femorum capita artantur atque moventur. Quod ſi Empedoclis carmina etiamnunc exponerent praeclara eius reperta, non minimam illi curam fuiſſe videremus humani corporis motus atque actiones explicare, ut e paucis fragmentis quae ſuperſunt coniicere eſt, in quibus & ſubobſcura de ſanguinis motu notio deprehenditur.

Cum vero Italica quae Crotone erat medicorum ſchola graviſſimo Herodoti teſtimonio Graecis omnibus olim antecelleret, nil mirum Crotoniatem Alcmaeonem ob ſingulare in ſecandis animalibus ſtudium celebrari, & Pythagoraeis omnibus eiuſdem ſcholae medicis diſquiſitiones anatomicas plurimum arriſiſſe, quarum nonnulla veſtigia exhibet Timaei Locri libellus, e magno illo ve-

tu-

tuſtae philoſophiae naufragio ſervatus. Timaei vero non ultima laus cenſenda eſt, quod Plato ut ferunt eius cognoſcendi gratia in Italiam venerit, & ab eo multa didicerit, vel maxime quod hunc quaſi archetypum in phyſicis rebus explicandis ſibi propoſuerit & eius nomine celebrem illum ſuum de univerſitate dialogum inſcripſerit. Cuius quidem dialogi non minima pars in hominis fabricatione perſpicienda abſumitur, & ſentiendi & movendi viribus explicandis, ubi etſi vir divinus in nonnullis erraverit, excuſandus tamen videtur cum & Democritus & ipſe medicorum coryphaeus Hippocrates, & qui Aeſculapii filii vocabantur, non multum meliora protulerint. Laudanda clarorum virorum voluntas, & conatus in re adeo multiplici & innumeris difficultatibus impedita magna animi contentione imitandi ſunt.

Id

Id illa aetate omnium optime fecisse scimus Aristotelem admirabilis ingenii virum, qui a Machaone genus ducens, & nobilis medici filius, medicinae studia semper excoluit, cuius etiam artis amore ut refert Plutarchus Alexandrum sua consuetudine imbuit. Quare inflammatus magnus ille rex animalium naturas noscendi, hanc commentationem delegavit Aristoteli, qui praeclara illa volumina condidit quae ad nos pervenere, multis iisque non vulgaribus inventis referta, & fama est etiam anatomas data opera ab eo conscriptas, quae temporum iniuria perierunt. Non me latet Auditores multa in Aristotelis doctrina de hominis natura reprehendi posse, cum sola praesertim, ut ipsemet ingenue fatetur, analogia usus fuerit a similium brutorum sectione ad interiores hominis partes quas penitus ignotas vo-

cat explicandas. Verum nemo qui non ſit plane rudis inficias ibit, multa quoque in eius ſcriptis utilia pauciſque animadverſa reperiri, quae ab iis qui nunquam verſant exemplaria Graeca, ſaepe non ſine laude novitatis excipiuntur.

Longe felicior in promovenda humanae naturae doctrina fuit Ariſtotelis ex filia nepos Eraſiſtratus utpote cui primo Graecorum licuit hominum viſcera perſcrutari. Fatendum enim eſt antiquioribus ſuae gentis hominibus & vicinis fortaſſe omnibus, mortuorum lacerationem impiam viſam fuiſſe vel foedam. Aegyptii quippe ipſi qui minus cadaverum contrectationem execrabantur eum tamen pollincturae miniſtrum qui ſectionem auſpicabatur abdomen aperiens, & odio & deſpectui habebant, ut narrat Diodorus, cum ceteros honorarent qui viſcera reſecabant la-

va-

vabant & illinebant. Et qui veterum libris delectantur, animadverterunt ni fallor animis hominum ubique insedisse ab antiquissimis usque temporibus tantam erga deos quos dicebant Manes reverentiam, ut licet eorum iura sancta esse legum latores statuerint, sumtus tamen & luctum ab iis removere vel minuere necessarium duxerint.

Nec multum sane eae rationes profecerunt, quas Plato acute & eleganter ut solet ultimo libro legum exposuit, ut viventes liberaret a nimia erga defunctorum corpora sollicitudine, quae & idola mera, & carnis massas, & terrestres exanimes cippos verissime appellat, quaeque nihil prorsus consanguineos pertineant qui diem suum obiere quibusque opitulari est animus. Quae quidem de animi & corporis diversa natura, & per interitum separatione luculenter a Pla-

tone explicata, ut ſint ſapientibus ad intelligendum facillima, vulgo tamen adeo videbantur ab humanitate remota, ut non tam religione abſterrerentur a perſcrutandis mortuorum viſceribus quam quod iniuriam eo modo illis fieri putarent, quos ſibi perſuadere vix poterant iam civitatem exuiſſe, vel ſua corpora non curare.

Hinc factum eſſe putaverim ut cum Eraſiſtratus Antiochi Regis Syriae animum fortaſſe ob conciliatas illi Stratonicae nuptias mirum in modum ſibi devinxerit, ſingulari comitate & prudentia omnium ore celebrata, ab eo demum obtinuerit, ut hominum nocentium corpora, qui iura omnia ſocietatis amiſerant, quocumque modo libuiſſet, incidendi facultas eſſet. Eademque aetate atque in vicina Aegypto cum uterque Ptolemaeus Lagi filius & Philadelphus di-

discipinis omnibus impense faverent clarosque doctrina viros undique convocarent, Herophilus Chalcedonius Alexandriae medicinam factitabat, qui & ingenio & solertia antiquiores medicos omnes superasse videtur. Is cupidine flagrans humani corporis penitus cognoscendi, cuius valetudinis & servandae & restituendae egregius artifex habebatur, praeter innumera animalia, complura itidem damnatorum hominum corpora regum eorumdem indulgentia dissecuit. Fieri enim alio modo non poterat ut vasa chylifera videret, & scienter & peritissime diceret perquam raro in hominibus, non raro autem in brutis iecur in sinistra parte deprehendi, quod in hoc ipso gymnasio, ubi quamplurima cadavera quotannis aperiuntur, semel dumtaxat mea memoria observatum est.

Non dissimulabo Auditores male

apud

apud nonnullos audire Erasistratum atque Herophilum quasi nocentes illos homines non sine dirae crudelitatis crimine vivos inciderint. Quod si vere fecerunt merito vituperandos fuisse censeo, quod cum scelere curiosi exitium aliquibus atrocissimum attulerint, quos esse praesidio cunctis oportebat. Sed cum Epicharmi celebre dictum teneam, nervos atque artus esse sapientiae non temere credere, dicam libere quod sentio, damnatorum corpora a nobilissimis illis medicis fuisse dissecta, postquam scilicet eos carnifex enecasset & ex hominibus cadavera fecisset, ut nostra etiam aetate publicis in scholis fieri consuevit. Cum vero id esset omnino insolens & vulgo videretur etiam inhumanum, nil mirum si rumor inde sinister emanavit de utriusque solertissimi medici crudelitate, quem rumorem, ut plerum-

rumque praevalent peiora, multi avidiſſime crediderunt, non ſecus ac noſtrorum avorum memoria eadem immo & iniquiori falſa criminatione inſimulatos fuiſſe ſcimus & Bonarotam & Carpum & Veſalium ſaeculi ſui ornamenta. Neſcio enim quo malo fato medicina quae ſanitatem promittit qua nihil eſſe debet homini carius, nonnullos omni aetate obtrectatores nacta eſt, praeclaros ceteroquin viros, qui nimium ad male dicendum arti praeſtantiſſimae & ſalutari ſe proclives oſtenderunt, acerbe ferentes ni fallor quod non aeque liceat morbis omnibus mederi, & quod vel invita medicina via leti ſemel calcanda ſit.

Hinc Empiricorum illae querelae de inani & ſubtiliori medicinae ſtudio, hinc perpetuae atque acres accuſationes in veterum praeſertim Romanorum libris obviae, quas ſu-

per-

pervacaneum eſt & pudet refellere. Huiuſmodi & illa Ciceronis eſſe videtur, aperuiſſe ſcilicet medicos corpora ut viderentur ea noſſe, ipſorum enim intererat, nec eo tamen ut aiebant empirici notiora fuiſſe illa, quia poſſit fieri ut patefacta & detecta mutentur. Quibus quidem verbis innuitur fortaſſe haec ipſa de qua loquebamur Eraſiſtrati & Herophili humanorum viſcerum conſideratio, quam dum Celſus quoque memorat, & in vivis hominibus factam fuiſſe dicit, vereor ne nimium credulus empiricorum ſermones ut facere ſaepe ſolet retulerit, cum praeſertim eius aetati proximus neque ſordidus auctor Quintilianus, qui ſcripta eius omnia viderat, ſuſpicionem nobis iniecerit de mediocri illius ingenio, & de collectis aliunde medicinae praeceptis, praeclaris illis quidem & oppido bonis, quam ab ar-

tis

tis ipsius exercitatione a qua Romanum hominem se abstinuisse, & credibile est, & revera iis qui clinicam callent multis ex locis apertissime patet. De Erasistrato quidem res esse videtur extra omnem dubitationis aleam, non nisi mortuorum corpora secuisse, cum enim falsae & absurdae illius sententiae auctor fuisse perhibeatur, cuius causa ludibrio etiam se minoribus fuit, sanguinem scilicet non contineri neque inesse in arteriis, idque in solis cadaveribus obtineat, quis non videt solam cadaverum observationem errandi ansam egregio viro praebuisse?

κλινικην, ab aegris circa lecto observando

Praeter Celsum vero meminit anatomes in vivis ab Herophilo perpetratae Tertullianus, cuius viri testimonium gravissimae in aliis rebus auctoritatis, de hoc facto non magni faciendum putaverim, quod ab eius aetate longissime abest, & est de re

cuius ille erat minime ſollicitus, quamque declamatorio ſtilo exaggeraſſe videtur. Neque ad confirmandam vivorum reſectionem a medicis aliquando adhibitam, multum facere crediderim quae a Theophane de Conſtantino Leonis Iſaurii filio imperatore narrantur, qui medicos ad quendam damnatum iamque manibus pedibuſque truncatum adduci voluit, ut dum vivo alvus atque praecordia inciderentur, omne viſcus in eorum conſpectum veniret. Quae Theophanis narratio, apud quem ſi vera fas eſt dicere, ſubinviſum fuit Conſtantini nomen, in hiſtoriam quam vocant miſcellam tranſlata & perverſa, ut pleraque illius ſunt, non neminem in errorem induxit, qui crudelem medicorum conſuetudinem inde evincere conatus eſt. Eoque magis ſuſpicari licet paucos hoſce vivorum ſectionis aſſertores cu-

ius

ius medici insimulantur, aliqua fallacia deceptos fuisse, quod altum ea de re silentium apud reliquos omnes antiquos scriptores sit, quorum etiam id memorasse intererat praecipueque Plinium atque Galenum, qui copia & multiplicitate ceteros facile superant. Recentiorum vero & plerumque vulgaris doctrinae hominum auctoritatem nihili faciendam censeo, apud quos & Celsi & Tertulliani verba vel millies repetita invenire est, nullis coniecturis nullisque rationibus, sed conviciis tantum erga difficillimam atque immerentem artem locupletata.

Magnorum ergo regum, ut eo redeat unde aberravit oratio, Antiochi & Ptolemaei clementiae, & illustrium medicorum Erasistrati átque Herophili sedulitati, humanae naturae doctrina debet quod ante viginti saecula oculis manibusque ex ipsius humani corporis perscrutatione com-

parari coeperit, quod ſcientiae omnis longe optimum eſt principium & fons. Hinc certe primum manarunt quae medicis magno deinde auxilio fuere veriora dogmata, ad morbos ſeu curandos ſeu deploratos non attingendos, praecipueque ad chirurgica opera praeſtanda, quorum pleraeque administrationes ab eo tempore Graecis adinventae quaſi per manus traditae ad nos uſque pervenere. Quod autem medici inſequentes cadavera hominum ſecare denuo neglexerint, id non eorum ſocordia factum fuiſſe credendum eſt, ſed ob regum & populorum repugnantem religionis vel iuſtitiae cauſa voluntatem. Nam poſt Ptolemaei Philadelphi aetatem invaluiſſe videtur apud Grecos conſuetudo, quam & Romanos Graecorum in omnibus aemulos obſervaſſe novimus, non negandi corpora eorum qui capite damnabantur cognatis ipſorum,

vel dandi ea quibuſlibet petentibus ad ſepulturam, immo & ſepeliendi non aliter quam ſi petitum & permiſſum ſit, ut e commentariis divi Auguſti refert Vlpianus & ut Paulus faciendum eſſe putavit.

Qua conſuetudine quae humanitatis plurimum habere videtur, nihil unquam potuit medicorum ſtudiis atque adeo ipſi hominum incolumitati magis adverſum atque nocentius obtingere. Oportuit enim illos ſola oſſium humanorum compagine contentos eſſe, quae in ſchola Alexandrina praeteritarum fortaſſe ſectionum reliquiae oſtendebantur, huiuſque ſpectaculi cauſſa in Aegyptum navigare, vel fortuita per vulnus interiorum vivi hominis partium obſervatione uti, quam traumaticam anatomen vocavere, vel denique ſola brutorum viſcera inſpicere, ut ex Rufi teſtimonio & querela & ex innumeris Ga-

quasi Vulneraria
τραῦμα vulnus

leni

leni locis colligere eſt. Ideoque nemini mirum eſſe debet ſi nulla exempla diſſectorum hominum in tot veterum ſcriptis poſt Herophilum occurrant, praeter unum aut alterum vel hoſtis in bello caeſi, vel mortui infantis expoſiti, quos nimia quoque cum feſtinatione & quaſi meticuloſe diſſectos fuiſſe animadvertimus. Non ideo tamen ignavos fuiſſe putandum eſt in perquirenda hominis natura clariſſimos illos medicos, qui deinceps vel in Graecia vel in urbe Roma totius orbis celeberrima ingenii laude atque artis peritia floruerunt. Solerter enim in hoc ſtudium incubuiſſe oſtendunt tum eorum chirurgica facta, tum praecepta quaedam & certa & ſalutaria, quae ex eorum fragmentis erui poſſunt, tum libri qui ab ipſis conſcripti memorantur. Adeo ut credibile ſit hac parte ſapientiae excelluiſſe Aſclepiadem, Muſam, Archige-

chigenem, Soranum, Marinum, quorum maxime ſcripta periiſſe dolemus. Rufi autem & Celſi diligentia in recenſendis humani corporis partibus, Aretaei & Aureliani in indagandis morborum cauſſis & locis admirabilis ſagacitas, cui non perſuadeat certiſſimam eos exiſtimaſſe ſanitatis reſtituendae methodum hominis cognitionem? Adeo ut ſi empiricos, quibus difficilior omnis perſcrutatio fuit inviſa, & nonnullos fortaſſe male dialecticos diſciplinarum omnium irriſores excipiamus, neminem ex antiquis nominare liceat qui genus hoc ſcientiae non maximi fecerit.

Cuius quidem ſtudio aequales ſuos omnes viciſſe conſtat Galenum, qui licet hominem numquam ſecuiſſe videatur, ita tamen diligenter ſuperiorum libros excuſſit, & quae caſus obtulit vel mortuorum oſſa

vel

vel vivorum vulnera inſpexit, & animantium tam frequentes & privatim & publice ſectiones adminiſtravit, ut poſteris ſuis ſpem paene omnem per multa ſaecula aliquid arti difficillimae adiiciendi praeripuerit. Hanc ille ornate adeo & copioſe pertractavit, ut ſuae gentis homines, apud quos literarum ſtudia paulo diutius utcunque ſtetere, in ſolis eius libris haberent, unde res huiuſmodi aliquatenus cognoſcendi deſiderio ſatisfacerent, immo praecipua huius doctrinae capita ab ipſo hauſta vel decies repetita obſervare eſt in ſcriptis medicorum qui ſunt illum proxime inſecuti. Neque medicos tantum ea cura inceſſit infelicibus illis temporibus ad barbariem vergentibus, ſed theologi praeſertim valde ſunt eo ſtudio delectati, ut Gregorius Nyſſenus, Meletius, Theophilus, & aliis hac in re praeſtantior

Ne-

Nemesius Emisenus, quorum etiamnunc elegantes libelli de hominis natura & opificio leguntur

Lactantius etiam de Opificio hominis scripsit.

Cum autem res Asiae atque Europae, ab australibus illic, a borealibus hic barbaris funditus eversae fuissent, & gymnasia ubique deleta, desiit Alexandrina medicorum schola quae tot saeculis primas toto orbe obtinuerat, & refertissimae bibliothecae libri omnes dispersi fuerunt, ut narrat Abulpharagius, ad calefacienda Alexandriae balnea, & semestri spatio combusti. Quare genus humanum ab eo saeculo in imum ignorantiae barathrum delapsum est, paucis tantummodo literarum vestigiis remanentibus apud Graecos & apud Latinos literatores per occidentis terras in agris & silvis religiosisque locis abditos atque palantes. Nec multum auxilii ut emergerent attulere ipsi Arabum

Barbaris.

loci religiosi sunt ubi cadaver vel caput hominis conditum est. [illegible]

D prin-

principes, qui ob gustatam deinde Graecorum sapientiam, disiectas disciplinas omnes restituere conati sunt. Vix enim pauca a Graecis translata delibasse videntur Arabes scriptores philosophiam spectantia, dialecticorum vero tricis impliciti & nugacibus quibusdam religionibus impediti humanae naturae doctrinam excolere nequiverunt. Fatendum tamen est in tantis tenebris eos vidisse huius scientiae praestantiam, quam nonnunquam queruntur experimentis assequi non posse, cum ceteroquin & medicinam & chirurgiam maximi fecerint, neque contemnendis corollariis ditaverint

Paulo felicius res cessit Italis nostris, qui cum disciplinas omnes & Latinum sermonem ipsum ob frequentes barbarorum depopulationes paene intercidisse viderent, prudentissimo consilio publica gymnasia in variis Ita-
liae

liae urbibus condidere, ubi ſapientiae profeſſores, quos optimos quiſque nanciſci poterat, undique advocati ſunt, ut cunctas quas colligere licebat veteris doctrinae reliquias ſuis adoleſcentibus traderent, quae tanquam ſemina fertili humo commiſſa & diligenter exculta, poſt paucas aetates in omne genus ſolidioris ſcientiae crevere. In primis fuiſſe videmus diſciplinas omnes medico neceſſarias, quas etſi protinus non e Graecis fontibus haurire ſed ex Arabicis rivulis lutulentas excipere neceſſe fuerit, grande tamen facinus ante quadringentos annos primi mortalium maiores noſtri aggreſſi ſunt, corpora ſcilicet punitorum hominum apertiſſime & publice in ſcholis ſecanda & oſtendenda eſſe perpetua lege ſanxerunt

Cuius quidem exempli gloria merito celebrandi ſunt Bononienſes,

 apud

apud quos primus Italorum Mundinus anatomicum librum humanis inſpectis cadaveribus conſcripſit. Fuere haec tamen levia doctrinae de homine primordia, ſi cum ſtudiis comparentur quae ducentos fere poſt annos quamplurimi egregii viri in Italia ad hanc rem contulere. Cum primum invaluiſſe videtur omnium optima conſuetudo, corpora quaecunque hominum haberi poterant, vel etiam morbo defunctorum incidendi, quoniam in tanta & philoſophiae & Chriſtianae ſapientiae claritate nullus id prohibere poterat, iniuriae faciundae metus iis qui iam cives eſſe deſierant, nullaque religio fabularum manium abſterrere, quae res antiquis ad cognitionem impedimento maxime fuerant

Nova haec incidendi licentia ante annos paulo plus ducentos coepta, mirum profecto in quam magnum bo-

bonum tam cito evaſerit. Huic quippe debemus certas de abditis morborum cauſſis obſervationes, quarum primus omnium ni fallor exempla elegantiſſime deſcripſit popularis noſter Antonius Benivenius, quem plurimi deinde ſunt imitati. Neque aliunde orta eſt liberalis illa audacia qua noſtri homines medicorum ingenia a veterum erroribus aſſeruere, excuſſa auctoritate cuiuſcunque magiſtri, ubi contra res ipſa loquitur. Hinc veriores & ſuis numeris & partibus expletae deſcriptiones, quae nonnunquam occurrunt in maiorum noſtrorum libris ut Carpi, Columbi, Falloppii, Arantii, Euſtachii, & Veſalii, ſi fas tamen eſt noſtrum hunc appellare, cui cadaverum ſecandorum copia primum apud nos libere fuit, & plures annos in celeberrimis Italiae gymnaſiis multo cum plauſu docuit. Hinc ad vivum effictae niti-

diſſimae & veris ſimillimae imagines, ut pleraeque ipſius Veſalii, Caſſerii & Fabricii, & quae ſunt in magna hominum admiratione diligentiſſimi Euſtachii

Neque ſine illa cadaverum ſcrutandorum facultate credibile eſt Columbum, & Caeſalpinum, veram cordis & canalium adiunctorum fabricam & uſum, ſanguinis ſcilicet tranſitum per pulmonem, videre atque intelligere potuiſſe, quae ad celeberrimum illud de ſanguinis circulatione inventum viam deinde faciliorem ſtravere. Cuius gloriam etſi homini Britanno libenter concedamus, qui eam ex omni parte patentem, atque apertam fecit, & quae inde ſequuntur ad hominis atque animantium vitam, naturamque intelligendam planiſſime explicavit, non mediocris tamen Italiae laus putanda eſt, ipſumque Harvaeum & qui ad exteras natio-

nes

nes hanc ſcientiam primi attulerunt, fere omnes noſtris in terris diu advenas atque hoſpites diſcendi cauſſa fuiſſe.

Ac tanto deinde cognoſcendae humanae fabricae ſtudio flagraſſe cultiſſimas quaſque Europae gentes videmus, ut nullus fere locus ſit aut celebritate & opibus, aut doctrinae laude inſignis qui praeclaro aliquo anatomico invento hodie non glorietur. Praeter enim Britannos quibus feliciſſimum illud omnium debetur, merito ſe extollit Gallia ob monſtratum verum chyli ingreſſum in ſanguinis iter, atque ita liberatam ab errore vetuſtiſſimo medicinam. Septentrionalium regionum accolae ſibi tribui gaudent detectum tenuiſſimarum venarum genus, antea non viſum, quas lymphaticas appellant, quibus ignoratis, intelligi nullo modo poterat univerſus humo-

rum

rum circuitus. Cui vero non laudata Batavorum induſtria, qui primi cavos canales corporis colorato liquore vel cera opplere mirabili artificio didicerunt, unde vaſorum minutiſſimae propagines in conſpectum venere, viſcerumque & glandularum recondita ſtructura, circa quam tot ſaeculorum ſagaciſſimi artifices allucinati ſunt, noſtro demum apertiſſime innotuit? Quae partium corporis humani elegantiſſimae conditurae, in diſſitas terras aſportatae, occaſionem dedere & Scythis & Sarmatis anatomes ſtudium ſuſcipiendi, unde conſcriptos apud eas gentes, ſola quondam feritate celebratas, anatomicos libellos, longo itinere ad nos nuper advectos, non ſine magna oblectatione perlegimus

Neque in tanta ingeniorum aemulatione Italorum animos incitatos

non

non fuisse credendum est vel non habere quod sibi plaudere possint. Venas certe chyliferas, quas frustra vidisse novimus antiquos, primus omnium vidit & intellexit Asellius, qui etsi fines earum non bene persecutus fuerit, ea tamen est illius inventi utilitas, ut sua magna laude auctor fraudandus non sit. Sed quis de humanae naturae doctrina non optime meritos agnoscat Borellium atque Bellinium, qui acutissimas rationes a penitiori philosophia desumtas, primi omnium ad explicandas vivi corporis actiones & motus ingeniose adhibuerunt?

Quamcunque vero laudem superare videtur mirabilis illa ac paene divina Malpighii facultas, abstrusiora omnia naturae intime indagandi & perfectissime describendi. Hic primus non solum praecipua vitae organa in suas partes resoluta & di-

visa patefecit, sed quod plurimi faciendum est, posteros omnes suo exemplo docuit in omni naturali historia a ficto verum secernere. Hic simplicem atque unam, eamque perpetuis mechanices legibus obstrictam methodum naturae, in corporum viventium actionibus obeundis innumeris experimentis detexit & explicavit, & longe dissitas olim plantarum atque omnis generis animalium & humani corporis observationes felicissime iunxit, mutuamque sibi lucem afferre atque in eundem scopum collineare ostendit.

Verum aetas haec nostra praeteritas omnes facile superat in excolenda hac iucundissima naturalis philosophiae parte, quae collatis tot gentium studiis iam est eam amplitudinem consecuta, atque adeo certis experimentis innititur, ut omnium sapientum animos valeat allicere.

Ne-

Nemo enim est qui non videat veritatem sui ipsius caussa expetendam esse, cum nihil tam conducat ad abolendam stultitiam, & errores ex animis hominum eruendos, quam res plurimas, cuiuscunque generis illae sint, certo cognoscere. Nam vel perfunctorie universitatem hanc contemplanti patebit res cunctas perpetuo quodam nexu inter se iungi ut nihil aliud veritas esse possit quam rerum ipsa natura. Quam ob rem cum duo summa corporum genera philosophorum contemplationi obiiciantur, viventia scilicet & vitae expertia, nemo qui non sit plane hebes factum satis esse putaverit, si motus omnes qui massas materiei inertes cient, propagatos & a perenni una & ignotae naturae caussa oriundos animadvertat, seu gravitas illa seu mutuus impetus dicatur, nisi simul motus alterum princi-

pium omnino diverſum in corporibus viventibus agnoſcat, quod gravitatis legibus minime obtemperare videtur. Cuius principii cum unuſquiſque noſtrum inſitam ſibi vim perpetuo ſentiat, qua vivimus cogitamus atque movemur, nonne eum qui recte philoſophari velit, oportebit ſui ipſius corporis partes, quae organa & inſtrumenta vitae atque animae ſunt, exactiſſime cognoſcere, ut virtutem quae illa movet, faciliimo negotio valeat frequentiſſimo certoque experimento metiri; ceterorumque deinde animalium & plantarum corpora mechanica quadam & mirabili ratione; vitae viribus mota apertius & iucundiſſime intelligere? Eaque de cauſſa corporis humani contemplatio philoſophis praeterea debet eſſe cariſſima, quod neque res alias intelligendi recte ſpes ulla eſſe poſſit, niſi prius ſenſuum

ſuum noſtrorum organa perluſtrentur, unde ſcientiam omnem primum proficiſci neceſſe eſt. Ideoque ni fallor qui veterem philoſophandi rationem avorum noſtrorum memoria magna ex parte mutarunt, & luculentae qua nunc fruimur phyſicae diſciplinae viam ſtravere, oculorum praecipue fabricam ante omnia ſibi diligentiſſime cognoſcendam eſſe putarunt, ſine qua nec lucis phaenomena explicari poſſunt, nec certo cognoſci fideles rerum imagines quae inde animis imprimuntur

Quanti vero ponderis ſit corporis humani notitia, Platoni & Tullio uſurpata in praeclara illa quaeſtione de natura deorum, quod argumenti genus ſanctis quoque theologis mirum in modum placuiſſe videmus, ii melius norunt qui ſublimia illa docent, ut iuris conſulti vident quae commoda prae-

ſtare

ſtare poſſit iis qui publica auctoritate civium delicta cognoſcunt. Neque privatim moderandis uniuſcuiuſque moribus parum conferre poſſunt ſemina illa continentiae & temperantiae, quae frequens corporum reſectio ſuppeditat, eorum hominum quos vel vulgivaga venus vel maleſuada cupediarum ingluvies iugulavit. Vident profecto ſoli anatomes ſtudioſi quam levi principio vel infirma valetudo, vel graviſſimi plerunque morbi oriantur, & quam facile ſaepe vitari poſſint ſi boni ſerventur mores, quos ſcilicet neque deſidia neque luxuria vitiaverit. Cum autem nemini melius pateat quam certa ſit cito moriendi neceſſitas, & intima corporis quam caduca, adeo ut neque imbelles nec delicatuli valeant effugere aut ſenium aut quae nos undique fata circumſtant, facile crediderim ex hoc ſpectaculo bonos & for-

fortes fieri adoleſcentes, ut mortem etiam contemnant, in quo ſumma virtus hominum ſita eſt. Et quoniam vita brevis ſpem nimis longam inchoare nos vetat, nemo videt apertius quam ſit delirio ſimilis inexplebilis illa pecuniae colligendae libido, qua nonnullorum qui parum erant anatomici avida ingenia laboraſſe novimus, quaſi ſe crederent nonniſi poſt aliquot ſaecula morituros, nullumque finem eſſe debere parandi praeſidia vitae diuturnae. Nonne putatis auditores vitae humanae cognitionem, quae a tot fragilium machinarum leviſſimo motu pendet, crebramque adeo mortalitatis recordationem, quemcunque ſanae mentis abſterrere poſſe a ridicula avaritia, quae homines ceteroquin probos, inhoſpitales & acerbos reddit & bonas artes omnes ſubvertit?

ex Horatio lib. I carm. Vitae summa brevis spem nos vetat inchoare longam.

Igi-

praecipue Jacobus a Pontormo Cigoli, ut nihil de Michel Angelo dicam

Igitur ut univerſim politioribus hominibus & ad augendam ſcientiam, & ad mores temperandos, opportuna eſt corporis humani exquiſita cognitio, ita quorundam praeſertim artificum facultas ea maxime creſcit. De ſculptoribus & pictoribus id ſuo exemplo oſtenderunt quicunque earum artium praeſtantia celebrantur, medicis vero quibus ſanitatem civium tueri & reſtituere propoſitum eſt, prorſus neceſſaria ab omnibus aetatum omnium ſapientibus habita fuit. Quotus enim quiſque eſt qui temeritatem artificis non improbet ſi machinam, cuius partes organicas earumque nexum & vim privatam penitus ignoret, caſu quodam labefactatam reficere aggrediatur? Eoque magis ſi illa fuerit quantivis pretii & exilibus fragilibuſque membris & irreparabili damno obnoxiis contexta. Quare ſtultiſſima empiricorum natio

tio

tio, qui maximo etiamnunc univerſi hominum generis detrimento, corporis humani cognitionem revera difficilem veluti ſupervacaneam damnare non verentur, nullo modo vobis qui ſapitis fraudem imponere debet, ſed potius praeclaris medicis noſtris auctoribus, qui civitatem hanc ornant, quorumque aliquot hic adeſſe magno meo honori duco, exiſtimate auditores non aliunde proficiſci, ſi quae ſunt quae arti noſtrae vitio verti merito poſſint, quam ex nondum penitus explorata hominis natura. Neque putate quaecunque irrita anilia foeda ac ridicula remedia a medicorum filiis aliquando adhibita fuere, nec quae valida mechanica & multarum gentium uſu comprobata pueriliter timentur, ab aliis quam ab imperitis anatomicarum diſquiſitionum vel inventa fuiſſe vel exploſa. Sed

omnium maxime anatomes auxilium ea poſtulat medicinae pars quae manu curat, vetuſtiſſima magnaque ingeniorum contentione omnibus ſaeculis exculta, cuius effectus cum ſit evidentiſſimus ceteris medicinae partibus, quae reconditis quidem ſed tamen ſimilibus morbis ſuccurrunt, optima praebere poteſt fundamenta, ideoque ante alias ordine non perturbato addiſcenda eſt. Cum autem chirurgus aut vulnus accipiat aut faciat, & quae ad oſſa pertinent adhibita plerunque vi perficiat, nemo tam ſtolidus eſſe poteſt, qui neget omnium vel minutiſſimarum corporis partium chirurgum eſſe peritiſſimum oportere

Quae cum ita ſe habeant, intelligitis auditores qua nam laude donandus ſit vir eximius, qui poſtquam a SERENISS. MAGNO DVCE IOANNE GASTONE clementiſſimo prin-

principe, curator huius valetudinarii praefectus est, nihil potius habuit quam medicinae & chirurgiae studia quibus rebus maxime indigent adiuvare. Sensit enim ut est ingenio & beneficentia praestantissimus locum hunc, qui collatis privatorum opibus & principum patrocinio in hanc amplitudinem excrevit, ut pauperibus aegrotis non solum urbanae plebis sed rusticanae quoque & advenis excipiendis & integre curandis sufficiat, non posse aeque omnium ordinum civibus, divitibus scilicet etiam & primoribus opitulari, & ipsius urbis gloriam extendere, nisi ex hoc quasi seminario salutarium artium, medici & chirurgi quam optimi & experientissimi prodeant. Vidit autem omni ipse doctrina eruditus id fore facillimum si medicis liceret morborum veras caussas in corporibus dissectis investigare,

 quo-

quorum hic copia eſt cum ſint alibi rariſſima, & obſervationes ſibi peculiares conſcribere, quo nihil eſt neque certius neque expeditius ad perfectam artis cognitionem adipiſcendam. Chirurgorum vero adoleſcentium animis, quorum hic celeberrimum gymnaſium eſt, nunquam ſatis inculcari poſſe morborum ſedes qui manu curari debent, quaeque partes tuto ſecari nequeant, oſſiumque poſitus & figurae, quibus ubi iniuria acceſſit non aliunde auxilium expectare fas eſt, quam a perita chirurgi manu. Quare prudentiſſime voluit ut medicorum cuique facultas eſſet ea corpora perſcrutandi, quae viva ſervari non potuerunt, & clariſſimis profeſſoribus qui iuventutem hanc erudiendo tam bene de universa civitate promerentur, a Sereniſſimo Magno Duce impetravit ut & ego multo cum meo honore

nore iuberer, meam qualis eacunque ſit induſtriam adiicere

Quod ego non modo facile patior, ſed maxime gaudeo hanc praeclaram atque amplam mihi occaſionem dari ea ſtudia renovandi quae ab ineunte aetate plurimum amavi, hortatu praecipue doctiſſimi praeceptoris Thomae Puccinii, quem ex hoc ipſo loco ſplendidam de huiuſmodi rebus orationem habentem aliquando audiviſtis, qui mihi multiſque bonis maxime flebilis, tam cito contra ſpem ereptus eſt. Et clariſſimorum quoque virorum fama non minimum incenſus fui, quorum nonnullos veterum exemplo adivi, quibuſque me vel magiſtris vel amicis uſum eſſe, vel tantummodo collocutum, ut vera fatear, haud parum glorior. Eoque magis quod eorum immortalia ſcripta videam in multa admiratione noſtrorum etiam homi-

num

num eſſe. Cur hic honoris cauſa non mihi nominandi ſint Verneius, qui Pecquetum audiviſſe memorabat, Freindius, Ruyſchius, Meadius, & Boerhavius? quibus cum ego conſilium aperuerim de edendis celebribus illis Graecorum chirurgorum libris ex antiquiſſima, & optima bibliotheca Medicea, quod a Bartholinio & Tollio fruſtra tentatum antea fuerat, tantam ex illorum cohortationibus alacritatem cepi, ut omnia inde anecdota ad eam rem facientia iam exſcripſerim, quae vel longius premere vel imperfecte admodum edere opus fuiſſet, niſi opportuniſſima haec occaſio mihi data eſſet antiquorum illa praecepta ex ipſa veritate, id eſt oculata obſervatione illuſtrandi

ab anno 1730

Quod factum non modo probavit SERENISSIMA ELECTRIX & princeps piiſſima Magni Ducis ſoror, ſed

ſed ea qua eſt clementia & erga literas & bonas artes omnes benignitate, antiquo regiae ſuae gentis more etiam ſuaſit, cui me meaque plurimum debere & hoc nomine & aliis multis ſumma cum veneratione & animo gratiſſimo fateor. Cum vero id quod mihi aſſignaſti muneris, Moderator ampliſſime, non minus commode ſtudiis meis ceſſurum ſperem, quam conſilio a te ſapientiſſime ſuſcepto inſerviturum, maximas tibi gratias & ago & habeo, & voluntati huic tuae de promovenda medicina & chirurgia, omni animi impetu me ſemper obſecuturum polliceor. Quicunque igitur aggredi velit auditores optimi, ad antiquiſſimam atque omnium gentium ſtudiis iam paene perfectam naturalis philoſophiae partem, quae hominis cognitionem ex ipſa corporis contemplatione & experimentis tutiſſime tradit, aliis

qui-

quidem disciplinis opportunam, sanitatis vero humanae praesidibus artibus medicinae & chirurgiae maxime necessariam, is sciat me facilem comitem sibi more Socratico habiturum in eruenda ex ipsis rebus veritate. In quo operoso negocio expediendo si quid scientiae deerit, voluntatem saltem & diligentiam, ut vestra fert humanitas, boni consulite, & meliora in dies conanti indulgentia & favore vestro animum addite

ALLEGRI
LABORAT.
RESTAURO
LIBRI
PARMA